

**K 75. narozeninám plukovníka v. v. MUDr. Miroslava Nešpůrka, CSc.,
emeritního náčelníka chirurgického oddělení Vojenské nemocnice v Brně**

Miroslav Nešpůrek se narodil 15. února 1922 v Letkovicích (nynější předměstí města Ivančic) v dělnické rodině. Studoval na Reálném gymnáziu Jana Blahoslava v Ivančicích, kde v r. 1941 maturoval. Po maturitě pracoval nejdříve jako horník, potom jako úředník v Hospodářském družstvu v Ivančicích (až do listopadu 1944). Do konce se války pak aktivně podílel v ilegalitě na odporu proti německé správě Protektorátu. V červnu 1945 se zapsal jako posluchač Lékařské fakulty MU v Brně, kde 5. 5. 1949 promoval. Nastoupil jako sekundární lékař do Úrazové nemocnice v Brně, kde ho zaujalo léčení poraněných řízené profesorem MUDr. Vl. Novákem, DrSc. Zde pracoval až do konce roku 1950 (se sedmiměsíční přestávkou vojenské prezenční služby). V lednu 1951 byl povolán na základě § 39 do Čs. armády. Sloužil 16 měsíců jako útvarový lékař v Olomouci. Všechny svůj volný čas věnoval praktikování na Chirurgické klinice PU, vedené prof. MUDr. Vl. Rapantem, DrSc. Zaujala ho zde jednak vytříbená moderní operační technika a velkou pozornost věnoval také úrazové chirurgii, vedené doc. MUDr. Kamilem Typovským, CSc.

V květnu 1952 byl přeložen do Vojenské nemocnice v Brně a odtud byl pak vyslán jako specialista do Korejské lidové demokratické republiky (květen 1953 až červen 1954). V KLDK pracoval nejdříve 4 měsíce ve vojenské nemocnici (cca 80 km severně od 38. rovnoběžky), dalších 9 měsíců v civilní nemocnici. Hlavní náplní jeho odborné činnosti bylo ošetřování poranění (ztrátová poranění končetin a otevřené a zvláště střelné zlomeniny, popáleniny, dutinová poranění, rekonstrukční operace). Na tomto místě bych rád upozornil, že 27. 7. 1953 byla podepsána dohoda o příměří. Toto datum znamená ukončení korejské války v situaci zmírnění nebezpečného napětí mezi dvěma nepřátelskými skupinami států světa.

Koncem června 1954 se MUDr. Nešpůrek vrátil do Vojenské nemocnice v Brně do funkce zástupce náčelníka chirurgického oddělení. Dne 28. 6. 1958 byl povýšen do hodnosti podplukovníka a byl jmenován náčelníkem tohoto oddělení. V roce 1957 dva měsíce praktikoval na Chirurgické klinice VLA v Hradci Králové u prof. MUDr. J. Procházky, DrSc. Zde si prohloubil znalosti v oblasti hrudní chirurgie a v roce 1957 složil atestaci II. stupně ze všeobecné chirurgie. V květnu až v červnu 1962 byl vyslán na odbornou stáž do Vojenské lékařské akademie do Leningradu, kde na klinice prof. Berkutova získal další zkušenosti z ošetřování poranění hrudníku a břicha. Kandidátskou disertační práci obhájil 30. 5. 1968 ve VLA v Hradci Králové na téma „Postavení resekce jater mezi metodami chirurgického ošetření poraněných jater“. Pečlivě vypracovaná obsáhlá experimentálně-klinická studie vyšla ve VLA v r. 1969 tiskem. Poznatky z této studie, zvláště její části o segmentálním složení jater, jsou stále aktuální a upotřebitelné jak v praxi úrazové chirurgie (při těžkém poranění jater, které je třeba ošetřit resekci porušené části jater), tak i při transplantacích části jater odebraných přibuzenskému dárci a přenášených do oblasti nefunkčních jater nemocného příjemce.

Plukovník MUDr. M. Nešpůrek, CSc. pozvedl úroveň chirurgického oddělení brněnské Vojenské nemocnice jak po stránce organizační, tak po stránce odborné. Po odborné stránce získalo toto oddělení Vojenské nemocnice v Brně výbornou pověst jak v oblasti břišní a hrudní chirurgie, tak v oblasti chirurgie pohybového ústrojí.

MUDr. Nešpůrek sympatizoval s reformním hnutím „Pražské jaro“. Proto byl také v normalizačním období odvolán z funkce náčelníka chirurgického oddělení. Současně byl ke dni 31. 12. 1979 penzionován.

Avšak již 1. 1. 1980 nastoupil jako chirurg-specialista na 3. chirurgickou kliniku vytvořenou v r. 1967 vyčleněním z části Výzkumného ústavu traumatologického (VÚT) v Brně (bývalá Úrazová nemocnice Na Ponávce). Zde posílil oddíl specializované chirurgie a na tomto poli se stal oporou přednostů kliniky (prof. MUDr. R. Trýb, CSc., přednost: 1967 až 1972; prof. MUDr. I. Zavřel, CSc., přednost: 1973 až 16. 3. 1981; doc. MUDr. Z. Kašpar, CSc., zastupující přednost: 17. 3. 1981 až 31. 12. 1981 a prof. MUDr. J. Michek, DrSc., přednost: 1982 až 1988). Na této klinice se věnoval úrazové chirurgii, náhlým příhodám břišním a hlavně pak chirurgii pankreatu, žlučových cest a chirurgii jater. Prof. Michek vedl od r. 1983 do r. 1990 také VÚT. Obě jednotky (3. chirurgickou kliniku a VÚT) spojil do Výzkumného ústavu traumatologie a speciální chirurgie (1986 až 1990). MUDr. Nešpůrek pracoval v části speciální chirurgie až do svého odchodu do důchodu (31. 12. 1991). V době jeho odchodu na odpočinek se vrátil ústav Na Ponávce pod vedením nového ředitele MUDr. Petra Zelnička, CSc. ke svému původnímu názvu „Úrazová nemocnice“.

Na závěr bych rád uvedl Nešpůrkův profesní profil: Po promoci v Úrazové nemocnici a potom v Koreji traumatologie, v Brně pak všeobecná a úrazová chirurgie; povinnosti přednosty chirurgického oddělení. Inklinoval jak ke hrudní, tak břišní chirurgii. Od 60. let se věnoval chirurgii jater, pak portální hypertenzi, včetně výkonů na lymfatických cestách (lymfovenózní spojky, Le Veenova drenáž peritoneo-kavální), výkonů na pankreatu a problematice M. Crohn a ulcerózní kolitidy. Velká řada jeho pacientů s těmito těžkými onemocněními mu vděčí za život a za uzdravení.

V odborných časopisech publikoval 30 prací s tématy zahrnujícími celou oblast chirurgie, vydal 1 monografii a dalších 17 prací z oblasti vojenského zdravotnictví otištěných v neveřejných vojenských sbornících vydávaných VLA v Hradci Králové, je autorem 35 odborných přednášek (z toho 5 s tematikou vojensko-odbornou). Podílel se na zpracování a zdokonalování odborných podkladů pro léčení poraněných v současných podmínkách boje v rámci jednotné vojenské doktríny uplatňované u vojsk Varšavského paktu.

Primář MUDr. M. Nešpůrek ve svém dlouhém profesním životě úspěšně pracoval jako zručný chirurg v oblasti břišní a hrudní chirurgie, jako úspěšný úrazový chirurg, jako znalec problematiky popálenin a hnisavých komplikací i jako nadaný organizátor v oblasti vojenské a válečné chirurgie. Dnes se proto může s uspokojením ohlédnout za svou záslužnou činností.

Já bych pak rád spolu s přáním příteli Mirkovi Nešpůrkovi k jeho 75. narozeninám, aby si ve zdraví užil zaslouženého odpočinku, konstatoval: primář MUDr. Miroslav Nešpůrek, CSc. patří mezi ty české a slovenské chirurgy, kteří ve svém aktivním životě naplnili odkaz A. C. Celsa, autora nejslavnějšího dochovaného díla z oboru lékařství z římské literatury (Aulus Cornelius Celsus, 25 př. n. l. až 50 n. l.): „Inter omnes partes medicinae, chirurgiae effectus evidentissimus“. Nešpůrkovou devizou v traumatologii bylo: zachraňovat těžce poraněné, zajišťovat jejich přežití, uzdravené je navracet rodině, k jejich povolání a do plného společenského života.